

אמרות • השגות • מושגים

„הפרד הזולת — ושמור הקיסרות“ — נוסח ביזנטיון

השני יצא בתכניות של כבושים בארץ ההיא — בזמן שהקיסר באסילו השני היה נתון בעיצומה של מרידה גדולה — נסוג חיל-המצב הביזנטי הקטן אחר שעודד, וקרוב לוודאי ששיחח, את הסרצנים כי יבלמו את ההתקדמות הגרמנית, ואחר זאת כאשר סוכלו שאיפות הגרמנים במערכת סטילו והסרצנים התרחקו עמוסי שלל — חזרו ובאו חילות המצב הביזנטיים.

הדיפלומטיה הביזנטית היתה יקרה מאוד. גרונות, דורות, מענקים למדינות שלמות — כל אלה כפו על האוצר תשלום סכומים עצומים. אפילו הסגרים לכללים — אשר לעתים השתמשו בהם שימוש תכליתי נגד הסרצנים — עלו במחיר יקר גם לקיסרות הביזנטית עצמה, אולם כל זה תלוי היה בבית-אוצר מלא. כל זמן שהכסף מצוי היה, גשגשה הדיפלומטיה הביזנטית. אולם משלא היתה עוד קושטא המרכז הפיננסי של עולם, אוראו באה השקיעה.

ס. רנסימן, חוקר בריטי נודע בתולדות ביזנטיון ומסעי הצלב, בספרו „הציביליזציה של ביזנטיון“.

אחידות הנהגה למלחמה — ובסיסה הציבורי

אחת הדרישות המוצגות כלפי ההנהגה העליונה של המלחמה בזמננו היא כי השליטה העליונה בענינים האזרחיים, מזה, והצבאיים מזה, צריך שלא תהיה נפרדת, ועליה להלום את המציאות החוקתית של המדינה. אי אפשר כיום להפריד בעתות מלחמה ענינים צבאיים מענינים אזרחיים. הם משולבים לגמרי זה בזה וחייבים הם להיות נתונים ואחוזים ביד ראש הממשלה אחיזה-של-מש.

ניהול מבצעים צבאיים והתויתן של אסטרטגיה צבאית — אין להם עוד אותה עמדה נפרדת-מן-השאר וחולשת-על-השאר אשר היתה להם בעבר. הפרלמנט והארץ מוכרחים להרגיש כי מאמץ המלחמה כולו מכון ומנהל ברציפות ובאופן-כולל בדרך ההולמת את מבנה החוקתי הכללי של המדינה. הממשות והתוקף שציינו את ממשלו של צ'רצ'יל במלחמה לא יכלו להגיע למדרגה אליה הגיעו, אלמלא היה הפרלמנט כה טבוע בהברתו (של צ'רצ'יל) בתור הגורם מתווה-המנחה שבאומה, ואלמלא היה באפשרותו להוליך אחריו אותם הכוחות בארץ אשר בסופר-של-דבר שליטים וחולשים בחייה.

גנרליש' סיר יאן גייקוב, בהרצאה לפני אנדרת קצינים בריטיים

אין מצבים נואשים — ישנם רק אנשים הנואשים מן המצב.

פ.ד. רוזבלט